

Statleg tilsyn – berre kontroll eller noko meir?

Geir Sverre Braut
Helse Stavanger HF

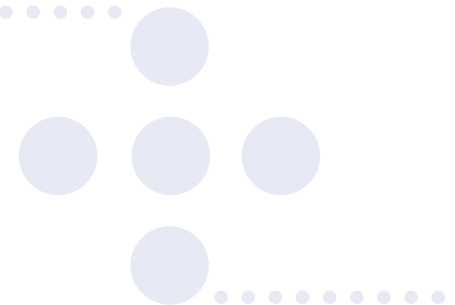
Norsk legevaktforum, Leiarkonferansen
Sola, 6. mars 2019

Statleg tilsyn

- Eit av mange verkemiddel for å følgja opp lovkrav
- Utøving av (stats-)makt
- Kontrollmekanisme
- Avgrensa høve til å overprøva skjønnet, jf. juridisk teori om «fritt skjønn» / «forvaltningsskjønn»
- Men tilsyn kan kombinerast med behandling av klagar på forvaltningsvedtak, og då er skjønnsrommet ofte større
- (St. meld. nr. 17 (2002-2003), NOU 2004:17)
- (NOU 2015:11 (avsnitt 5.8) og **NOU 2017:12 (kap. 14)**)

Formål med tilsyn

- Tja, det er slett ikkje alltid like klårt
- **Rettstryggleik** for innbyggjarane og private verksemdar
- **Tillit** til tenesteytarane, både offentlege og i marknaden
- Grunnlag for **læring og kvalitetsutvikling**
- **Eit godt planlagt og gjennomført tilsyn gir godt innblikk i kor tenester og produkt sviktar**

Aktuelle strategiske element

- Avdekkja svikt? («Safety 1»)
- Synleggjera god praksis? («Safety 2»)
- Involvering av brukarar?
- Involvering av verksemdene sjølve?

Verkar då tilsyn?

- Lite systematisk kunnskap, nasjonalt og internasjonalt
- Tilsynet kan verka berre ved at «**det er der**»
- Ofte god effekt der ein **har gjennomført** tilsyn
- Føresetnader:
 - Forankra i linjeleiinga, minst på leddet over!
 - Verksemda har kompetanse til å følgja opp
 - Funna blir opplevde som relevante, og fagleg grunngitte
- Men spreiningseffekten ut over eiga verksemd er tvilsam!

Eit «case»

- Statleg tilsyn med kommunale arkiv
- Inspirert av Difis «dialogbasert tilsyn»
 - Helgøy & Serigstad: Konsulent meir enn revisor. Røkkansenteret notat 9/2004
- Utfordring: Både **kontrollera OG understøtta (?)**
- Tilsyn gjennomført som tilpassa systemrevisjon
 - Varsel og innhenting av dokumentasjon
 - **Skisse til tilsynsrapport** sendt til kommunen før sjølve tilsynet
 - Tilsynsbesøk med intervju og verifikasjonar
 - Utkast til tilsynsrapport
 - Endeleg tilsynsrapport **med kommunens tilbakemelding**

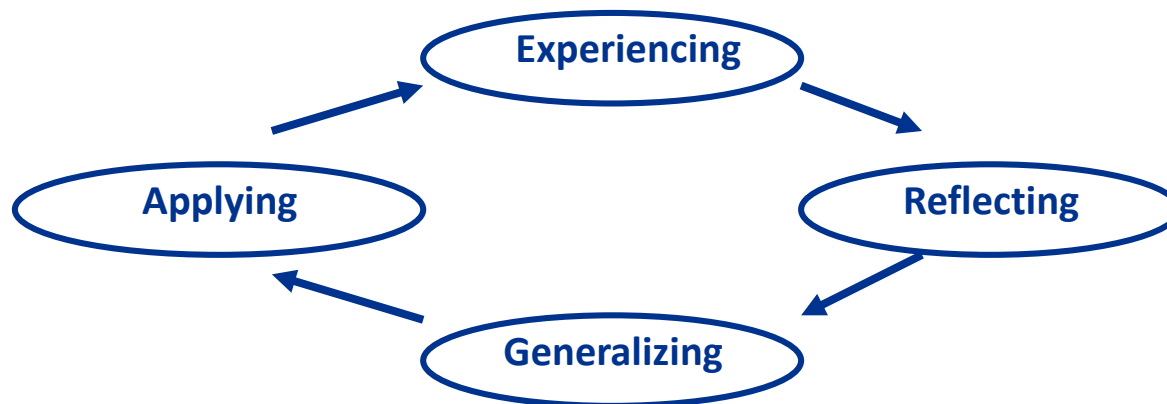
Resultat

- Tilsynet støtta opp om kommunens egne behov
- Tilsynet stimulerte til fagleg refleksjon
- Tilsynet gav betre ankerfeste for arkivet i organisasjonen
- Tilsynet blei oppfatta som dialogbasert
- Tilsynet er arbeidskrevjande for kommunane
- Tilleggsobservasjonar
 - Leiinga (les: rådmannen) møtte opp
 - Kvart tilsyn medførte i snitt 75 timars arbeid **i tilsynet**
- https://www.idunn.no/nkt/2017/01-02/statlig_tilsyn_bare_kontroll_eller_noe_mer_-_dialogbaser

Experiential learning (Kolb m.fl.)

The process through which the learner constructs knowledge, skill, and values through ***direct experience***

(Association for Experiential Education, cfr. Camille J. Bunting (2006))

It is the ***experience by itself that is basis for learning***
Then, what about ***indirect experience***?

STEINAR HUNSKÅR ■ HOGNE SANDVIK

LEGEVAKTENS HISTORIE

FRA BARBER-
KIRURG
TIL **DIGITAL
VAKTLEGE**

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin

Helsetilsynet la ikke bare egne undersøkelser til grunn, men brukte også andre sine dokumenter og rapporter. De viktigste kildene var rammeavtalen om fastlegeordningen, medisinalmeldingene fra fylkeslegene, tilsynsrapporter fra Helsetilsynet i fylkene for årene 2002–2004, tilsyn med kommunal legevakt i 32 kommuner i 2005, statistikk over tilsynssaker i Helsetilsynet 2004 og 2005 samt data fra Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin. Vurderingene og konklusjonene ble oppsummert under tematiske overskrifter.

Dersom målet er læring.....

.....er det rimeleg å leggja til grunn at formidlinga av erfaringane må:

- følgja hendinga **så raskt som mogeleg**,
- sikra **deltaking** frå dei som er/har vore innblanda,
- presentera ei **god forteljing** som dei aktuelle kan kjenna seg igjen i, gjerne gjennom bruk av multimodale tekstar,
- opna for å **snakka om uvisse**,
- opna for **spørsmål** utanfrå og innanfrå.

Og kor har vi då tilsyn?

- følgja hendinga **så raskt som mogeleg**, (**betre no enn før**)
- sikra **deltaking** frå dei som er/har vore innblanda, (**veldig avhengig av tilsynsmetode**)
- presentera ei **god forteljing** som dei aktuelle kan kjenna seg igjen i, gjerne gjennom bruk av multimodale tekstar (**ikkje så ofte?**)
- opna for å **snakka om uvisse** (**tilsyn må konkludera**)
- opna for **spørsmål** utanfrå og innanfrå (**varierende**)

Ein mogeleg konklusjon

- Dersom det primære formålet er læring, så er **ikkje** tilsyn det beste verkemidlet.
- Men dersom ein gjennomfører tilsyn, t.d. av omsyn til rettstryggleiken, så vil **godt tilsyn skaffa fram masse kunnskap** om tenester og produkt.
- og det vil vera **sløsing dersom ein ikkje bruker denne kunnskapen** til læring.
- Tilsyn, og god statleg myndigheitsutøving, kan føra til: **Ansvarleggjering. Kontekstualisering. Spegling.**
- **Men: Tilsynet må engasjera!!!**